

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

25.2.2014

B7-0221/2014

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Ukraina
(2014/2595(RSP))

**Helmut Scholz, Nikola Vuljanić, Patrick Le Hyaric, Younous Omarjee,
Jaromír Kohlíček**
fraktsiooni GUE/NGL nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon Ukraina kohta
(2014/2595(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et 2013. aasta novembris alanud valitsuse poliitika vastased meeleavaldused, mis olid ajendatud Ukraina valitsuse keeldumisest allkirjastada ELiga assotsieerimisleping, on jätkunud ning muutunud mõlemal poolel üha vägivaldsemaks, kusjuures meeleavaldustega on liitunud ka äärmusnatsionalistlikud rühmitused; arvestades, et poliitiliste jõudude, nii valitsuse kui ka opositsiooni suutmatuse tõttu jõuda kompromissile, tõi kaasa olukorra vägivaldse eskaleerumise, mille käigus said mõlemal poolel surma kümned ja vigastada sajad inimesed;
- B. arvestades, et meeleavaldused algasid ELi-meelsete meeleavaldustena, kuid nende raskuspunkt on kandunud rohkem riigisisestele teemadele ning need on levinud Kiievist ka muudesse linnadesse; arvestades, et meeleavaldajad on nõudnud valitsuse tagasiastumist ning uute parlamendi- ja presidendivalimiste korraldamist;
- C. arvestades, et Prantsusmaa, Saksamaa ja Poola välisministrid vahendasid niisuguse Ukraina kriisi reguleerimise kokkuleppe sõlmimist, millele kirjutasid alla Ukraina president Viktor Janukovõtš ning opositsiooni esindajad Vitali Klõtško (UDAR), Oleh Tjahnõbok (Svoboda) ja Arseni Jatsenjuk (Batkivštšõna);
- D. arvestades, et Kiievi tänavatel meelt avaldanud inimesed ei olnud selle kompromissiga nõus ning et opositsioon on rikkunud kokkuleppeid, mille eesmärk oli leida lahendus poliitilisele ja riigi kriisile ning mille vahendajateks olid teatavate ELi liikmesriikide välisministrid;
- E. arvestades, et Viktor Janukovõtš lahkus Kiievist teadmata sihtkohta ja ametlikult tagasi astumata;
- F. arvestades, et Ukraina parlament (Ülemraada) näitas üles initsiatiivi ja otsustas teha järgmist:
 - tagandada president Janukovõtš;
 - korraldada presidendivalimised 25. mail 2014. aastal;
 - nimetada ametisse ajutine president, kes on ühtlasi parlamendi esimees ja valitsuse koordinaator;
 - taastada 2004. aasta põhiseadus, mille kohaselt hakkab Ukrainas toimuma parlamentaarne ja presidentaalne valitsemine;
 - vabastada endine peaminister Julija Tõmošenko;

- nimetada ametisse ajutine peaprokurör ja mitu ministrit;
- G. arvestades, et otsese reageeringuna Kiievis toimunud võimuvahetusele, nõudis paremäärmuslaste partei Svoboda juht Oleh Tjahnõbok poliitilise ja demokraatliku pluralismi kaotamist Ukrainas, kogu riigi etnilist puhastust ning seda, et taastataks Ukraina staatus tuumajõuna;
- H. arvestades, et Ukraina kommunistliku partei peakorterid hävitati paremäärmuslaste jõudude poolt ja teatavates Ukraina piirkondades kommunistlik partei keelustati; arvestades, et hävitustööde ohvriks langes nii II maailmasõja mälestis kui ka muud mälestised;
- I. arvestades, et Kiievis sagenevad kiiresti juutidest kodanike vastu suunatud antisemitistlikud rünnakud ja et Kiievi rabi soovitas juutidest kodanikel linnast lahkuda; arvestades, et Zaporizžja sünagoogi rünnati, mistõttu sai see kahjustada;
- J. arvestades, et Kagu-Ukraina ja Krimmi Autonoomse Vabariigi Sevastopoli piirkonna kohalike volikogude 3 477 liiget tulid kokku Harkivis, kritiseerisid Ülemraada otsuseid ja võtsid vastu meetmed, mida nende arvates peaksid kohalikud ametivõimud võtma Kiievis toimuvatele sündmustele reageerimiseks;
- K. arvestades, et Ukraina elanikkond ei ole endiselt saavutanud üksmeelt kõnealuste sündmuste hinnangu ja riigi tuleviku osas; arvestades, et Ukraina poliitilisi probleeme on võimalik lahendada üksnes siseriikliku arutelu ning demokraatliku ja läbipaistva otsustusprotsessi abil, milles käsitletakse riigi tulevikku, põhiseaduslikke ja muid reforme ning suhteid rahvusvaheliste partneritega;
1. peab ülimalt kahetsusväärseks asjaolu, et Ukraina poliitilist kriisi ei lahendatud õigeaegselt, et ennetada Ukraina kodanike hukkamist; avaldab kaastunnet ja väljendab toetust kõikidele hukkunute või vigastatute perekondadele; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles laiendama arstiabi ulatust kõikidele vägivalda ohvritele Ukrainas;
 2. nõuab alates meelevalduste puhkemisest aset leidnud kõikide hiljutiste vägivaldaaktide ja kõikide inimõiguste rikkumiste sõltumatut ja läbipaistvat uurimist ning kõikidel pooltel niisuguste tegude eest vastutavatele isikutele süüdistuse esitamist;
 3. võtab teadmiseks Ülemraada vastu võetud ulatuslikud otsused, kuid väljendab muret asjaolu pärast, et mitte kõik parlamendiliikmed ei olnud nende tegemise ajal kohal, kuna kõikide kohalolu oleks kõnealustele otsustele andnud suurema demokraatliku legitiimsuse; märgib, et Kiievis toimuvad meelevaldused jätkuvad ning et meelevaldajad nõuavad niisuguste meetmete võtmist, mille eesmärk on takistada oligarhidel ja inimõiguste rikkumiste eest vastutavatel või korruptsioonijuhtumitega seotud isikutel saada valitsuse liikmeks;
 4. märgib, et Ukraina parlament näitas viimaks üles initsiatiivi, et sillutada teed ennetähtaegsetele valimistele; kutsub Ülemraadat üles võtma valimiste toimumise ajaks vastu uue valimiseaduse, mis vastab Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) ja Veneetsia komisjoni eeskirjadele, ning tagama vabade ja õiglaste valimiste läbiviimise; ootab, et kõik poliitilised parteid ja institutsioonid avaldaksid

üleminekuperioodil enne valimisi oma programmid püsiva lahenduse leidmiseks sügavale sotsiaalsele ja majanduskriisile; toonitab, et see on Ukraina tulevase arengu üle peetava demokraatliku arutelu vajalik element;

5. rõhutab, et just Ukraina rahvas – ja ainult tema – peab välise sekkumiseta otsustama oma tuleviku, oma riigi geopoliitilise suunitluse ning selle üle, milliste rahvusvaheliste kokkulepete ja ühendustega peaks Ukraina liituma; kutsub tugevalt ELi, USA-d ja Venemaad üles hoiduma igasugusest sekkumisest Ukraina siseasjadesse ning mis tahes viisil toimuvast rahalisest, majanduslikust või poliitilisest survestamisest;
6. nõuab tungivalt, et kõik poliitilised jõud hoiduksid mis tahes edasisest vägivalla kasutamisest; väljendab sügavat muret relvade ja laskemoona leviku pärast riigis; kutsub kõiki poliitilisi jõude üles tagama kõikide ebaseaduslike relvade ja kogu ebaseadusliku laskemoona üleandmine siseministriumile;
7. kutsub kõiki Ukrainas tegutsevaid poliitilisi jõude ja kõiki rahvusvahelisi asjaosalisi üles pühendumata tööle, mille eesmärk on saavutada Ukraina territoriaalne terviklikkus ja rahvuslik ühtsus, võttes arvesse riigi kultuurilist ja keelelist koosseisu ning selle ajalugu;
8. kordab oma muret riigis esineva korrupsiooni pärast; nõuab, et läbipaistvaks tehtaks kõik varad, sealhulgas kõik Ukrainasse suunduvad ja Ukrainast väljuvad rahvusvahelised kapitalivood, mis kuuluvad praeguse administratsiooni teatavatele poliitikutele, endistele poliitikategelastele, kelle suhtes on läbi viidud uurimine, ning kõikidele poliitilistele parteidele ja nende juhtisikutele; juhib tähelepanu asjaolule, et tihedad sidemed administratsiooni ja poliitiliste institutsioonide ning oligarhide vahel on olnud üks otsustav takistus Ukraina demokratiseerimisprotsessis viimasel kahel aastakümnel; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles tegema suuremaid pingutusi selleks, et peatada Euroopa pankades Ukraina äriühingute ja ettevõtjate poolne rahapesu ning maksudest kõrvalehoidumine;
9. kutsub ELi üles andma Ukrainale rahalist abi, mis on tema jaoks hädavajalik praeguse majandus- ja sotsiaalse kriisi ületamiseks; rõhutab, et selle abi tingimuseks ei tohiks seada kokkuhoiumeetmeid;
10. väljendab sügavat muret demokraatlike jõudude koostöö pärast avatult natsionalistlike ja antisemitistlike jõududega, kes teadete kohaselt saavad otsest poliitilist ja rahalist toetust välismaalt, sealhulgas partneritelt ELi liikmesriikides; kutsub seetõttu tungivalt kõiki poliitilisi jõudusid ja kodanikuühiskonda üles lükkama kõrvale natsionalistliku ja antisemitistliku poliitika;
11. mõistab hukka Ukraina kommunistliku partei vastu suunatud rünnakud ja kõnealuse partei keelustamise katsed; kutsub ajutisi ametivõime üles tagama kõikidele demokraatlikele poliitilistele jõududele demokraatlikud õigused ja vabadused ning vältima mis tahes rünnakuid;
12. mõistab sügavalt hukka paremäärmuslaste jõudude antisemitistlikud meetmed ja väljendab sügavat muret nende pärast;

13. kutsub tungivalt Ukraina üleminekuinstitutsioone üles täitma riigi rahvusvahelisi kohustusi, eelkõige tuumarelva leviku tõkestamise lepingu osalisena ja Euroopa Nõukogu liikmena, ning tagama demokraatlike õiguste ja vabaduste, inimõiguste, vähemuste kaitse, ajakirjandusvabaduse, kogunemisvabaduse ja sõnavabaduse range järgimise; kutsub kõiki ELi institutsioone ja liikmesriike ning muid välisriikidest pärit poliitikas osalejaid üles mitte üksnes esitama sellekohaseid üleskutseid, vaid tegema Ukrainale antava mis tahes rahalise toetuse kõnealuste standardite ja kohustuste järgimisest sõltuvaks;
14. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Ukraina parlamendile ja valitsusele ning OSCE Parlamentaarsele Assambleele ja Euroopa Nõukogu Parlamentaarsele Assambleele.